

Analysavdelningen
Enheten för energimarknader
Daniel Engström
daniel.engstrom@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande angående rapporten Ny modell för elmarknaden

Sammanfattning

Energimyndigheten har fått möjlighet att lämna synpunkter på rapporten, Ny modell för elmarknaden (Ei R2017:05).

I Energimarknadsinspektionens regeringsuppdrag specificeras att författningsförslag ska åtföljas av en konsekvensanalys. Med tanke på den hotbild som idag finns mot elsystemet bör förslag som leder till dom förändrade sårbarheter och risker en elhubb för med sig föregås av konsekvensanalyser utifrån bland annat informationssäkerhets-, cybersäkerhets- och säkerhetsskyddsperspektiv.

Energimyndigheten välkomnar införandet av en elmarknadshubb men saknar en konsekvensanalys av utifrån bland annat informationssäkerhets-, cybersäkerhets- och säkerhetsskyddsperspektiv. Med tanke på den hotbild som idag finns mot elsystemet är en sådan bedömning av yttersta vikt. Avsaknaden av en sådan analys i Energimarknadsinspektionens rapport försvårar en bedömning av förslaget. Vidare lämnar Energimyndigheten specifika synpunkter avseende statistik, elcertifikat, ursprungsgarantier, elransonering och informationssäkerhet.

Inledning

Energimyndighetens avsikt med användandet av uppgifterna/data i elmarknadshubben är framförallt att minska uppgiftslämnarbördan för uppgiftslämnarna vilket gör det möjligt för Energimyndigheten att leva upp till kravet i 4 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken som anger statistikansvariga myndigheter i så stor utsträckning som möjligt ska använda uppgifter ur befintliga register.

Även inom områdena elcertifikat, ursprungsgarantier samt ransonering kommer uppgifter i elmarknadshubben ersätta befintlig eller tidigare föreslagen rapportering.

Energimyndighetens specifika synpunkter

Förslag till lag om elmarknadshubb

Inledande bestämmelser

Energimyndigheten önskar att det redan i de inledande bestämmelserna i lagen om elmarknadshubb slås fast att informationen i hubben kan användas till officiell statistik, ett tydligt lagligt stöd för statistikframställning baserad på data från elmarknadshubben.

I förslag till lag om elmarknadshubb regleras vilket informationsutbyte som ska ske genom elmarknadshubben. Tredje paragrafen anger bland annat lagen om elcertifikat och lagen om ursprungsgarantier. För lagen om elcertifikat ska hänvisning ske till 2 kap 3 §.

Ändamål

I sjätte paragrafen anges till vilka ändamål som uppgifterna i elmarknadshubben får behandlas och lämnas ut. Bland annat anges att uppgifterna får användas för kvotplikt inom elcertifikatsystemet. Paragrafen bör även ange att uppgifterna får användas för tilldelning av elcertifikat och ursprungsgarantier samt för förberedelse för och genomförande av ransonering av el enligt ransoneringslagen (1978:268). Paragrafen bör dock inte tillåta att hubben används för planering och prioritering för samhällsviktiga elanvändare. Punkt 8 i sjätte paragrafen bör således tas bort.

Registerinnehåll

I paragraf sju anges vilka uppgifter, kopplade till fysiska och juridiska personer, som elmarknadshubben får innehålla.

Energimyndigheten har i uppdrag att *planera, samordna och, i den utsträckning som regeringen föreskriver, genomföra ransoneringar och andra regleringar som gäller användning av energi*¹. För att en ransonering av el ska kunna genomföras måste även följande uppgifter finnas i elmarknadshubben:

- Tidpunkt för uttagspunktens anslutning, ev. fränkoppling och återinkoppling
- Uttagspunktens adress och kommunkod

Energimyndigheten invänder mot att uppgifter om prioriteringsklass enligt förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare, dvs. styrel, skulle finnas i elmarknadshubben (förslagets 7§ punkt 21). Det vore det ur informationssäkerhetsperspektiv olämpligt att samla information om identifierade samhällsviktiga elanvändare i en hub, om dessa

¹ Förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet. Se även Energimyndighetens förslag till författningar för planering och hantering av ransonering, Dnr 2013-4343.

uppgifter inte kan garanteras ett lämpligt skydd. Huruvida någon sådan bedömning/analys genomförts framgår inte av förslaget.

Syftet med styrel är att identifiera samhällsviktiga elanvändare. Den tolkning som görs i Ei:s förslag är att hubben skulle bidra till att denna planering för prioritering skulle underlättas. Energimyndigheten bedömer att detta inte är fallet².

Angående punkterna 8 och 9 i paragraf sju så lyfter EI i sitt förslag (sid. 77) frågan om hur uppgifter som rör totalförsvaret ska hanteras. I förslaget anges att Svenska kraftnät (SvK) kommer att ta fram riktlinjer för hur dessa uppgifter ska hanteras med bibehållen sekretess. I rapporten bedömer Ei att det faktum att totalförsvarsekretess är överförbar på myndigheten ska detta vara tillräcklig för att merparten av aktörer ska följa SvK:s riktlinjer. Energimyndigheten bedömer att förslaget saknar en analys av konsekvenserna av eventuella avsteg från SvK:s rekommendationer och att dessa bör utredas vidare.

Direktåtkomst och sökning

I paragraf 18 anges för vilka ändamål en registrerad användare kan få direktåtkomst. Direktuttag för statistikproduktion är inte tillåten då ändamål som anges i 6§ första stycket 1–10 inte nämner statistik enligt lagen om den offentliga statistiken. Hur Energimyndigheten eller någon annan myndighet/företag på uppdrag av Energimyndigheten ska kunna hämta data till den officiella statistiken behöver förtydligas då direktåtkomst till mikrodata är en förutsättning för att kunna ersätta en befintlig insamling.

Registreringsåtgärder

I paragraf 11 och 12 regleras att det är de registrerade användarna som löpande ska registrera uppgifter och att de ansvarar att de är riktiga.

För att uppgifterna ska kunna användas till offentlig statistik behöver uppgifterna kvalitetssäkras/kontrolleras innan de kan användas. Hur denna kvalitetssäkring ska genomföras framgår ej i lagförslaget. Detta bör tydliggöras eller utredas vidare.

Övrigt

Energimyndighetens avsikt är att utnyttja elmarknadshubben för att ta in information om elproduktion för utfärdande av elcertifikat och ursprungsgarantier. På så sätt behöver nätägare/rapportör bara rapportera elproduktion till elmarknadshubben. Det innebär att även anläggningar som inte är direkt anslutna till koncessionspliktigt nät (exempelvis elproduktion inom mottrycksindustrin och mikroproduktion med bruttomätning inom icke koncessionspliktigt nät) behöver finnas med i elmarknadshubben för att all mätdata ska kunna hanteras på samma sätt. Rapportering av mätvärden från dessa anläggningar regleras i dag i Energimyndighetens föreskrifter om elcertifikat, en reglering som då behöver

² Energimyndigheten har utfärdat föreskrifter (STEMFS 2013:4) om hur planeringen ska genomföras för att ta fram de underlag som ska ligga till grund för elnätsföretagens från- och tillkopplingsplaner.

ändras. Då regleringen endast gäller när anläggningarna är godkända för tilldelning av elcertifikat eller ursprungsgarantier innebär det att anläggningarnas existensid i elmarknadshubben är begränsad. Någon form av reglering bör övervägas för att inkludera elproduktion utan direkt anslutning till koncessionspliktigt nät i elmarknadshubben. På så sätt skapas bättre förutsättningar för heltäckande statistik och bättre prognoser när det gäller elproduktion och elanvändning.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Zofia Lublin. Vid den slutliga handläggningen har därutöver enhetschefen Martina Högberg deltagit. Föredragande har varit handläggare Daniel Engström.

Zofia Lublin
Daniel Engström